

Ook dit jaar, op 6 juni, speelt Theater Op Tilt een kort historisch toneelstuk bij kasteel Stoutenburg

Het gaat o.a. over ridder Wouter van Amersfoort en de stadsrechten van Amersfoort

Hieronder informatie over Wouter van Amersfoort en het kasteel Stoutenburg:

In 1259 is het kasteel in aanbouw. Het is in bezit van het ministerialengeslacht familie Van Amersfoort, zijn eigenaar van het kasteel. (Het huidige huis stamt uit 1888)

Deze familie woonde oorspronkelijk op of bij de bisschoppelijke hof in Amersfoort en was erfelijk in het bezit van de voogdij over de bisschoppelijke domeingoederen in noordelijk Eemland en het schoutambt van Amersfoort. Op 12 juni 1259 verleende bisschop Hendrik van Vianden aan Amersfoort stadsrecht. Op dezelfde dag droeg Wouter van Amersfoort zijn allodiaal kasteel Stoutenburg, dat volgens de oorkonde nog in aanbouw was, aan de bisschop in leen op als open huis. Dit laatste betekende dat wanneer de bisschop het kasteel om militaire redenen nodig had, Wouter het ter beschikking van de bisschop moest stellen. De bouw van het kasteel en de stadsrechtverlening aan Amersfoort hangen nauw met elkaar samen. Wouter verloor hierbij zijn machtige positie als bisschoppelijk voogd in Amersfoort, maar verkreeg een nieuw steunpunt in Stoutenburg. Het is denkbaar dat de bisschop Wouter als het ware heeft gekocht door hem een som geld te betalen voor de leenopdracht van zijn allodiaal goed Stoutenburg, waarmee hij bijvoorbeeld zijn nieuwe kasteel kon bouwen op voorwaarde dat hij dat als open huis aan de bisschop in leen zou opdragen. Doordat Wouter zich buiten Amersfoort vestigde, werd de stad in wording aan zijn directe invloed onttrokken en kon zij juridisch zelfstandig worden.

Met het aangaan van een leenband met Wouter van Amersfoort, die zich vanaf 1271 naar zijn nieuwe huis ook geregeld Van Stoutenburg noemde, poogde bisschop Hendrik te voorkomen dat deze in het Eemland, aan de grenzen van het Sticht en het graafschap Gelre, een onafhankelijke heerschappij zou vestigen. Dit gevaar was niet denkbeeldig; in 1263 droeg Wouter een aantal allodiale goederen bij Amersfoort voor een bedrag van 200 pond in leen op aan de graaf van Gelre, waarbij hij het kasteel Stoutenburg ten dienste van de graaf stelde, behalve wanneer dit ten koste zou gaan van de belangen van de bisschop. De machtige positie die de Van Amersfoorts in het Eemland innamen, brokkelde vanaf het eind van de 13e eeuw af. Zo was de opvolger van Wouter, Everard van Amersfoort, uit geldnood gedwongen om delen van het familiebezit te verkopen. Diens zoon, ook Everard geheten, moest uiteindelijk zelfs het kasteel van de hand doen. Op 3 juni 1315 verkocht hij het halve huis te Stoutenburg en de helft van zijn Stichtse lenen aan bisschop Guy (of Gwijde) van Avesnes. Toen Everard niet lang daarna ook de andere helft van het kasteel had geërfd, verkocht hij dat ook aan de bisschop, op 24 november 1316.

*Zie voor meer informatie en foto's van het kasteel: <http://www.kasteleninutrecht.nl/Stoutenburg.htm>
ZIE OOK: http://www.amersfoort750.nl/kalender.php?action=detail&evenement_id=179*